

Eisenkader operatiekwartier

Aangepast mei 2018, oktober 2020 en april 2022

A Norm *Verduidelijkte norm	B Nuancering norm	C Bijkomende eis	D Streefwaarde / nulmeting	E Bronvermelding
-----------------------------------	----------------------	---------------------	----------------------------------	---------------------

Inhoudsopgave

Inleiding	3
Architectuur	4
Medische staf, verpleegkundig en ander personeel	18
Functionele aspecten	28
Specifieke bijkomende eisen operatiekwartier:	
Safe surgery procedure	41
Pre-operatieve onderzoeken	45
Handover	46
Medicatie	48
Chirurgische handontsmetting	49
Bijlage	50

A Norm *Verduidelijkte norm	B Nuancering norm	C Bijkomende eis	D Streefwaarde / nulmeting	E Bronvermelding
-----------------------------------	----------------------	---------------------	----------------------------------	---------------------

Inleiding

➤ Vertrekpunt

= Alle normen inzake het operatiekwartier, van toepassing op universitaire ziekenhuizen, en in dit document opgenomen, zijn ook van toepassing op algemene ziekenhuizen

= alle normen zijn van toepassing op klasse 1 volgens de HGR

In afwachting van de publicatie van het advies van de HGR worden de normen van klasse 1 toegepast op de operatiekwartieren, inclusief die van het algemeen chirurgisch dagziekenhuis.

Alle procedures die binnen dit eisenkader beschikbaar moeten zijn, zijn gekend door de betrokken artsen/ziekenhuispersoneel en worden ook overeenkomstig in het ziekenhuis uitgevoerd.

➤ Bovengelegen rij bevat de wetgeving, als referentie, in cursieve druk.

➤ Daarop wordt teruggevallen wanneer er niet voldaan wordt aan de genuanceerde norm.

- Kolom A : norm die nog relevant is en onveranderd behouden blijft of
norm die nog relevant is maar concreter geïnterpreteerd wordt (interpretatie is aangeduid met *)
- Kolom B : genuanceerde norm¹
- Kolom C: bijkomende eis²
- Kolom D: streefwaarde³ of nulmeting⁴
- Kolom E: bronvermelding

¹ Wanneer bij nazicht niet voldaan wordt aan de genuanceerde norm, zal men bij handhaving terugvallen op de oorspronkelijke norm die een juridische basis heeft.

² Daar werd gepoogd een algemenere wettelijke basis aan te linken (bv. kwaliteitsdecreet). Mogelijke andere bron van een bijkomende eis wordt vermeld.

³ Meetwaarde die nagestreefd wordt, maar die niet onmiddellijk moet gehaald worden. De verwachte compliance kan lager liggen maar deze ligt nog niet vast voor alle items.

⁴ Bij sommige eisen opteert de overheid om te werken met een nulmeting i.p.v. het vastleggen van een streefcijfer. De meting is bedoeld om een zicht te hebben op de stand van zaken binnen de sector. Er wordt echter wel verwacht dat de ziekenhuizen deze eisen zelf opvolgen en verbetering nastreven. Deze resultaten worden bij het eerste zorgtraject niet gebruikt voor opvolgingstoezicht en handhaving.

A Norm *Verduidelijkte norm	B Nuancering norm	C Bijkomende eis	D Streefwaarde / nulmeting	E Bronvermelding
-----------------------------------	----------------------	---------------------	----------------------------------	---------------------

De eisen in de kolommen A, B of C die gebruikt worden in check 1, werden onderlijnd. De volledige eis werd onderlijnd, ook al wordt die slechts gedeeltelijk getoetst.

Eisen operatiekwartier

Architectuur				
<u>Norm:</u> KB 15 december 1978 Bijlage 5, hoofdstuk X, het operatiekwartier Al de operatiezalen moeten gegroepeerd zijn in het operatiekwartier. Een uitzondering op dit algemene principe mag gemaakt worden voor ingrepen op ambulante patiënten alsook voor spoedgevallen en voor verloskundige ingrepen. De inrichting van de buiten het operatiekwartier gelegen operatiezalen beantwoordt aan de maatstaven die gelden voor het operatiekwartier.				
	Een operatiekwartier bestaat uit een aantal operatiezalen klasse 1.			
	De inrichting van de buiten het operatiekwartier gelegen behandellokalen beantwoordt aan de maatstaven die gelden voor de overeenkomende klasse volgens de richtlijnen van de HGR.			HGR
<u>Norm:</u> ziekenhuiswet erkenningsnorm, art 82 KB 23 oktober 1964 II inrichting en werking van elke soort van diensten (bijzondere normen toepasselijk op kenletter C) Benevens de algemene normen, moet de heelkundige dienst beschikken over een operatieafdeling, die afgezonderd is van de hospitalisatie en van de binnen gangen van de inrichting. <u>Norm:</u> 23 oktober 1964 III bijzondere normen voor universitaire ziekenhuizen en ziekenhuisdiensten. KB 15 december 1978 tot bepaling van bijzondere normen voor universitaire ziekenhuizen en ziekenhuisdiensten. Bijlage 5 Voorschriften waaraan de medisch-technische en nevendiensten moeten voldoen. .				

A Norm *Verduidelijkte norm	B Nuancering norm	C Bijkomende eis	D Streefwaarde / nulmeting	E Bronvermelding
-----------------------------------	----------------------	---------------------	----------------------------------	---------------------

Hoofdstuk X Het operatiekwartier

Het operatiekwartier moet zodanig gelegen zijn dat het enerzijds afgezonderd is van de algemene verkeerswegen van het ziekenhuis en dat het anderzijds een korte en vlotte verbinding heeft met de spoedgevallendienst, intensieve verzorging en de sterilisatie.

<u>Het operatiekwartier dient niet als doorgang voor andere diensten en lokalen.</u> <u>*de OK zone is een beveiligde zone en is enkel toegankelijk voor bevoegden.</u>	<u>Alle toegangen tot OK zijn beveiligd (code of badge).</u>	Occasionele gebruikers (studenten, ouders van kinderen of externe artsen/verpleegkundigen/vertegenwoordigers) worden begeleid in het OK. Hun namen worden genoteerd in een logboek.	100%	Advies Hoge GezondheidsRaad (HGR)
--	--	--	------	-----------------------------------

Norm: KB 15 december 1978

Bijlage 5, hoofdstuk X, het operatiekwartier

Het intern verkeer in het operatiekwartier dient zodanig opgevat dat ten allen tijde aan alle regels van aseptie voldaan wordt.

*Er is een strikte scheiding tussen vuil en proper circuit (functioneel en / of architectonisch) .				
--	--	--	--	--

Norm: KB 15 december 1978

Bijlage 5, hoofdstuk X, het operatiekwartier

Het operatiekwartier bestaat uit drie duidelijk onderscheiden zones: de sluiszone, de reine zone en de aseptische zone

Het operatiekwartier (klasse 1) bestaat uit drie duidelijk onderscheiden zones: a) De sluiszone /niet-kritische zone				HGR
---	--	--	--	-----

A Norm *Verduidelijkte norm	B Nuancering norm	C Bijkomende eis	D Streefwaarde / nulmeting	E Bronvermelding
-----------------------------------	----------------------	---------------------	----------------------------------	---------------------

b) De reine zone /semi-kritische zone				
c) De aseptische zone/kritische zone				

Norm: KB 15 december 1978

Bijlage 5, hoofdstuk X, het operatiekwartier

1. De sluiszone is zo opgevat zijn dat de toegang ertoe voortdurend kan gecontroleerd worden en zal de volgende ruimten omvatten:

- a) Een ruimte voor de voorlopige standplaats van de bedlegerige patiënten.
De bedden en het beddengoed van de hospitalisatie eenheden mogen niet verder dan de sluiszone worden gebracht.
- b) Een kleedkamer voor het personeel. Deze kleedkamer zal zodanig ingericht zijn dat men de stadskledij kan afleggen en opbergen en een aangepaste kledij, met inbegrip van schoeisel, kan aantrekken. Er zullen WC's en douches voorzien worden in de nabijheid van de kleedkamers. Er zullen afzonderlijke kleedkamers voorzien worden voor mannelijk en vrouwelijk personeel.
- c) Een ruimte die mogelijkheden biedt tot diverse activiteiten zoals de koffiepauze, pre of postoperatieve discussies, het opstellen van een protocol, ...
- d) De ontwaakzaal (recovery).
 1. Deze ruimte moet zodanig opgevat zijn dat ze gemakkelijk te bereiken is uit de aseptische zone en dat ze een rechtstreekse uitgang biedt uit het operatiekwartier. De uitgang mag niet dienen als ingang naar het operatiekwartier.
 2. Het aantal bedden is gelijk aan 1.5 maal het aantal operatiezalen
 3. De zaal dient te beschikken over een uitrusting voor medische gassen.

Norm: KB 1999-04-29/79, art. 2, 023

Elk ziekenhuis dat over een erkende dienst voor kindergeneeskunde beschikt (kenletter E), evenals elk ziekenhuis dat niet over een dergelijke dienst beschikt maar waar het is toegestaan in toepassing van onderhavig besluit, kinderen te behandelen, moet, na multidisciplinair beraad binnen de instelling, een protocol goedkeuren dat de hoofdlijnen bepaalt voor de specifieke opvang van de opgenomen of ambulant verzorgde kinderen; de uitvoering van deze verplichting behoort tot de verantwoordelijkheid van de beheerder van het ziekenhuis.

Dit protocol behandelt in het bijzonder :

- specifieke maatregelen inzake het informeren, het geven van advies en het verlenen van psychologische steun aan de kinderen, hun ouders of hun wettelijke vertegenwoordigers;
- initiatieven die moeten worden genomen om, in de mate van het mogelijke, de ouders te betrekken bij de zorgverlening aan hun kind;
- initiatieven om het comfort van de opgenomen kinderen te verbeteren, meer bepaald voor wat betreft de inrichting van de zalen, de maaltijden, de bezoeken;
- specifieke maatregelen om het toezicht op en de veiligheid van de kinderen, zowel in het ziekenhuis als in de onmiddellijke omgeving, te waarborgen (parkeerterrein, enz.);
- maatregelen inzake het overleg tussen een kinderarts en de arts verantwoordelijk voor de dienst voor volwassenen waar een kind ouder dan 14 jaar is opgenomen;
- maatregelen inzake het overleg tussen pediatriesch verpleegkundigen en verpleegkundigen van andere diensten.

Dit protocol wordt meegedeeld aan de personeelsleden van het ziekenhuis en wordt ter beschikking gesteld van de kinderen, hun ouders en hun wettelijke vertegenwoordigers.

A Norm *Verduidelijkte norm	B Nuancering norm	C Bijkomende eis	D Streefwaarde / nulmeting	E Bronvermelding
-----------------------------------	----------------------	---------------------	----------------------------------	---------------------

	<u>Er is in een aparte ruimte voor kinderen voorzien (auditief en visueel afgeschermd van volwassenen).</u> <u>Bij nieuwbouw/verbouwing moet dit structureel ingepland zijn. In bestaande gebouwen worden maximaal inspanningen gedaan om aan deze vereisten te voldoen.</u>	Er is aangepast materiaal voor kinderen.		
	<u>Behalve bij medische tegenindicaties kan steeds een ouder / voogd / vertrouwenspersoon bij het bewuste kind blijven tot en met inductie.</u> <u>Ouder/voogd/trouwenspersoon moeten over deze mogelijkheid geïnformeerd worden en moeten gevraagd worden of ze gebruik willen maken van de mogelijkheid</u> Er dient in begeleiding voorzien te worden voor de ouder bij het verlaten van het kind. Dit gebeurt door personen die geen toezicht houden op de patiënten.			

A Norm *Verduidelijkte norm	B Nuancering norm	C Bijkomende eis	D Streefwaarde / nulmeting	E Bronvermelding
-----------------------------------	----------------------	---------------------	----------------------------------	---------------------

	<u>Indien er daarvoor een medische, patiëntgebonden contra indicatie is, dan is daar een weerslag van in het dossier.</u>			
b) <u>Een kleedkamer voor het personeel is zodanig ingericht dat men de stadskledij kan afleggen en opbergen en OK kledij en afwasbaar schoeisel aantrekt.</u> <u>Er zijn in WC's, douches en wastafels voorzien in de nabijheid van de kleedkamers. Die wastafels zijn voorzien van</u> ☐ <u>Vloeibare zeep in dispenser</u> ☐ <u>Dispensers zonder navulbaar reservoir</u> ☐ <u>Papieren handdoekjes</u> ☐ <u>Reminders handhygiëne</u> <u>Er zijn in afzonderlijke kleedkamers voorzien voor mannelijk en vrouwelijk personeel.</u>		De kleedkamers vormen een fysische barrière tussen het operatiekwartier en het ziekenhuis. De kleedkamers zijn voldoende ruim. De kastjes zijn afsluitbaar. Er zijn kastjes en aangepaste kledij voor occasionele gebruikers zoals studenten, ouders van kinderen, vertegenwoordigers.		
c) Een ruimte die mogelijkheden biedt tot diverse activiteiten zoals de koffiepauze, pre of				

A Norm *Verduidelijkte norm	B Nuancering norm	C Bijkomende eis	D Streefwaarde / nulmeting	E Bronvermelding
postoperatoire discussies, het opstellen van een protocol, ...				
d) De ontwaakzaal is zodanig opgevat dat ze gemakkelijk te bereiken is uit de aseptische zone en dat ze een rechtstreekse uitgang biedt uit het operatiekwartier.		De privacy van de patiënt wordt gegarandeerd.	100%	
De uitgang van de ontwaakzaal dient niet als ingang naar het operatiekwartier.				
<u>Het minimum aantal bedden in de ontwaakzaal is gelijk aan 1,5 maal het aantal operatiezalen</u>				
De ontwaakzaal dient te beschikken over een uitrusting voor medische gassen		Algemeen in de ontwaakzaal: (advies NRZV) – reanimatiekar met defibrillator en cricothyrotomieset) binnen de 2 minuten beschikbaar – beademingsballon en materiaal voor endotracheale intubatie – apparaat voor beademing met zuivere zuurstof	100%	

A Norm *Verduidelijkte norm	B Nuancering norm	C Bijkomende eis	D Streefwaarde / nulmeting	E Bronvermelding
-----------------------------------	----------------------	---------------------	----------------------------------	---------------------

		– waarschuwingsknop “hartstilstand”		
	Bij elke positie is er een (centrale) aansluiting voor medische gassen – zuurstof – perslucht	Bij elke positie in de ontwaakzaal is er – aspiratie – monitoring • hartritme, • bloeddruk met aangepaste manchet • zuurstofsaturatie – zuurstoftoedieningssysteem – saturatiemeting (pulse-oxymeter: SA O2) – voldoende stopcontacten aangesloten op de noodgenerator	100%	Advies NRZV
		<u>Er is permanent verpleegkundig toezicht op elke patiënt.</u>	100%	

Norm: KB 13 juli 2006 houdende de vaststelling van de normen waaraan het zorgprogramma voor kinderen moet voldoen om erkend te worden (BS 16-8-2006.), artikel 9, §1.

De organisatie in de operatie afdeling is dusdanig dat:

- ☐ de bewuste patiënten noch auditief, noch visueel geconfronteerd worden met het gebeuren in andere operatiezalen
- ☐ één van de ouders bij het kind kan zijn wanneer het kind bewust is, behoudens in het geval de arts diensthoofd of een arts specialist in de anesthesie, of een arts specialist in de heelkunde die belast is met de behandeling van het kind , een tegenindicatie opwerpt.
- ☐ Er een afzonderlijke ruimte voor kinderen in de ontwaakzaal voorzien is.

A Norm *Verduidelijkte norm	B Nuancering norm	C Bijkomende eis	D Streefwaarde / nulmeting	E Bronvermelding
-----------------------------------	----------------------	---------------------	----------------------------------	---------------------

	<u>De aparte ruimte voor kinderen op recovery is visueel en auditief gescheiden van de ruimte voor volwassen patiënten</u>		100%	
		Er is aangepast materiaal voor kinderen en neonaten op recovery aanwezig. Het ziekenhuis dient een lijst op te stellen van dit noodzakelijke en beschikbare aangepast materiaal.	100%	
	<u>Behalve in geval van medische tegenindicatie kan steeds een ouder / voogd / vertrouwenspersoon bij het bewuste kind blijven op de recovery.</u> <u>Ouder/voogd/trouwenspersoon moeten over deze mogelijkheid geïnformeerd worden en moeten gevraagd worden of ze op de mogelijkheid willen ingaan.</u> <u>Indien er daarvoor een medische, patiëntgebonden contra indicatie is, dan is daar een weerslag van in het dossier.</u>		100%	

A Norm *Verduidelijkte norm	B Nuancering norm	C Bijkomende eis	D Streefwaarde / nulmeting	E Bronvermelding
<u>Norm:</u> KB 15 december 1978Bijlage 5, hoofdstuk X, het operatiekwartier De reine zone omvat a) Het voorbereidingslokaal voor de chirurgen. Dit lokaal mag voorzien worden voor 2 operatiezalen. Het moet uitgerust zijn met wastafels die voorzien zijn met een kraan met elleboog- of voetbediening. b) Bergruimte voor rein en steriel materiaal				
De reine zone omvat de in- en uitleidingskamer, rubruimte, steriele berging, materiaalreserve.				
<u>*De rubruimte is aansluitend aan de operatiezaal.</u> <u>Gebruik van automatische deuren tussen de rubruimte en de operatiezaal.</u>		<u>Er wordt voorzien in een instelbare klok om de contacttijd tijdens het chirurgische rubben te meten.</u>		HGR
Er is een bergruimte voor rein en steriel materiaal;	Er is geen vermenging van vuil-proper en vuil-steriel materiaal. Er staat geen onnodig materiaal in de gangen. Er staat geen onnodig materiaal in de zalen.			KB 15 december 1978 , II inrichting en werking van elk soort van diensten (bijzondere normen toepasselijk op universitaire diensten kenletter D), architectonische normen 4-5-6.

A Norm *Verduidelijkte norm	B Nuancering norm	C Bijkomende eis	D Streefwaarde / nulmeting	E Bronvermelding
-----------------------------------	----------------------	---------------------	----------------------------------	---------------------

*Norm: KB 23 oktober 1964 II Inrichting en werking van elk soort van diensten kenletter C 1 Architectonische normen 1° a)
Tenminste 2 operatiezalen, de ene voor de zware en aseptische gevallen, de andere voor de lichte en septicische gevallen.*

*Norm: KB 15 december 1978
Bijlage 5, hoofdstuk X, het operatiekwartier
Voor 50 à 60 bedden*

*3.De aseptische zone
Deze zone omvat de operatiezalen.*

*3.1.Elke zaal moet een minimumoppervlakte hebben van 30 m2. De vloer moet antistatisch en geleidend zijn.
De wanden moeten mat, glad en niet verblindend zijn, afwasbaar met water en ontsmettingsmiddelen. Ze mogen noch voegen, noch barsten bevatten en geen statische elektriciteit opstapelen.
De plafonds moeten glad en afwasbaar zijn.
Een ontsmetting met gas moet kunnen uitgevoerd worden.*

3.2. Er moeten minstens twee kranen voorhanden zijn voor het luchtledige, een zuurstofkraan en een kraan voor samengeperste lucht.

*3.3.De algemene verlichting van het lokaal moet voorzien zijn van een rheostaat waarmee de lichtsterkte kan geregeld worden tussen nul en 1000 lux.
Er moeten voldoende stopcontacten van het anti-vonk type voorzien worden.
Al de stopcontacten moeten aangesloten zijn op de noodgroep.
De operatieverlichting moet ononderbroken kunnen werken.*

*3.4.De operatiezalen moeten uitgerust zijn met een verluchtingssysteem waarbij absolute filters gebruikt worden en dat instaat voor minstens 15 luchtverversingen per uur.
De temperatuur moet regelbaar zijn tot 24°C en de vochtigheidsgraad van 40 à 60 pct.
De operatiezalen zullen steeds in overdruk staan.*

<u>De aseptische zone</u> omvat de operatiezalen	Per 50 à 60 C bedden zijn er minimum 3 operatiezalen.			
	De oppervlakte van de zalen moet aseptisch werken mogelijk maken, rekening houdend met de aanwezige en toe te voegen apparatuur.	De operatiezalen en behandelkamers zijn zo leeg mogelijk en wordt beperkt tot het materiaal en de toestellen die nodig zijn voor de ingreep die doorgaat.		HGR

A Norm *Verduidelijkte norm	B Nuancering norm	C Bijkomende eis	D Streefwaarde / nulmeting	E Bronvermelding
		Om in- en uitlopen zoveel mogelijk te vermijden worden logistieke elementen voorzien zoals intercom en telefonie.	Nulmeting	
		Het ziekenhuis maakt een lijst op van de apparaten die standaard noodzakelijk en beschikbaar zijn in de operatiezalen, op basis van “Safety First”, de Belgische normen voor patiëntveiligheid bij anesthesie, opgemaakt door de Belgische Vereniging voor Anesthesie en Reanimatie.		Safety First
De operatieverlichting kan ononderbroken werken.				
		De toestellen zijn systematisch ARAB/AREI gekeurd, daarvan zijn keuringsbewijzen beschikbaar.		
*De vloer-, wand- en plafondafwerkingen worden glad, naadloos en gesloten uitgevoerd. Hoeken en overgangen hebben een				HGR

A Norm *Verduidelijkte norm	B Nuancering norm	C Bijkomende eis	D Streefwaarde / nulmeting	E Bronvermelding
vloeiende overloop om vuilophoping tegen te gaan.				
De operatiezalen zijn uitgerust met een verluchtingssysteem waarbij absolute filters gebruikt worden.		Onderhoud en vervanging van de filters beantwoorden aan de vereisten zoals opgesteld door de fabrikanten. De filters worden zo vaak als de leverancier van de installatie aanbeveelt en tenminste jaarlijks te gecontroleerd door middel van een belastingstest en partikelmeting. De filters worden vervangen telkens de testuitslag daar aanleiding toe geeft.		HGR
		De voorfilters moeten voldoen aan de EN 779 [3, 4] en de HEPA- filters aan de EN 1822 .		
	Er zijn minstens 20 luchtverversingen per uur. (klasse 1)			HGR
		Er gebeurt systematisch technisch onderhoud van het verluchtingssysteem volgens de vereisten zoals opgesteld door de		HGR 8364

A Norm *Verduidelijkte norm	B Nuancering norm	C Bijkomende eis	D Streefwaarde / nulmeting	E Bronvermelding
		fabricant. Daarvan gebeurt rapportage aan de verantwoordelijke van het OK en het comité ziekenhuishygiëne Bij ingebruikname van ventilatie-installaties of na onderhoudswerken waarbij veranderingen kunnen optreden in de werking ervan gebeurt er luchtbemonstering door een onafhankelijke firma. In geval van blijvende overdracht van schimmels of in het kader van een uitbraak gebeurt luchtbemonstering in het kader van het epidemiologisch onderzoek. Afwijkende waarden worden onderzocht en besproken met de verantwoordelijke van het operatiekwartier en het comité voor ziekenhuishygiëne.		
De operatiezalen staan steeds in overdruk (minimum 5 Pa voor klasse 1).			100%	HGR
				HGR

A Norm *Verduidelijkte norm	B Nuancering norm	C Bijkomende eis	D Streefwaarde / nulmeting	E Bronvermelding
-----------------------------------	----------------------	---------------------	----------------------------------	---------------------

De temperatuur is regelbaar van 18 tot 23°C en de vochtigheidsgraad van 50 tot 60 pct.				
--	--	--	--	--

Medische staf, verpleegkundig en ander personeel				
<i>Norm: KB 15 december 1978</i> <i>Bijlage 5, hoofdstuk X, het operatiekwartier</i> <i>Eén of meer geneesheren, bij name aangeduid, waken over de toepassing van alle voorschriften van het reglement van inwendige orde.</i>				
Een arts, belast met de leiding van het operatiekwartier waakt samen met de verpleegkundige belast met de leiding van het operatiekwartier over de toepassing van de voorschriften van het reglement van inwendige orde.				
<i>Norm: KB 15 december 1978</i> <i>Bijlage 2, hoofdstuk X, het operatiekwartier</i> <i>Een arts, erkend specialist in de heelkunde en een arts, erkend specialist in de anesthesie moeten steeds oproepbaar zijn.</i>				
Een arts, erkend specialist in de heelkunde is steeds oproepbaar.		Er zijn bepalingen opgenomen in het reglement van inwendige orde over de concrete termijn waarbinnen men aanwezig moet zijn in het OK.		

A Norm *Verduidelijkte norm	B Nuancering norm	C Bijkomende eis	D Streefwaarde / nulmeting	E Bronvermelding
Een arts, erkend specialist in de anesthesie is steeds oproepbaar.		Er zijn bepalingen opgenomen in het reglement van inwendige orde over de concrete termijn waarbinnen men aanwezig moet zijn in het OK.		
*De medische wacht voor het operatiekwartier mag niet worden gecumuleerd met wacht voor MUG.				
*De medische wacht voor het operatiekwartier mag worden gecumuleerd met wacht voor IZ of spoed enkel indien een bijkomende arts oproepbaar is en die zich direct naar het ziekenhuis begeeft in geval van een ingreep op het operatiekwartier.	Dringende ingrepen kunnen opgestart worden door geneesheren-specialisten of assistenten met voldoende opleiding , die in het ziekenhuis aanwezig zijn voor het waarnemen van een medische permanentie op een andere functie of dienst (echter niet voor MUG) en voor de tijd die nodig is, opdat de arts met medische permanentie voor het operatiekwartier zich naar het ziekenhuis begeeft.	Er zijn bepalingen opgenomen in het reglement van inwendige orde over de concrete termijn waarbinnen die arts aanwezig moet zijn in het ziekenhuis.		
.		<u>De arts anesthesist moet toezicht houden op de anesthesie</u> ☐ Persoonlijk ☐ Effectief toezicht		Advies NRZV 8 mei 1982 Safety First

A Norm *Verduidelijkte norm	B Nuancering norm	C Bijkomende eis	D Streefwaarde / nulmeting	E Bronvermelding
-----------------------------------	----------------------	---------------------	----------------------------------	---------------------

		☐ <u>Bestendig toezicht = vanaf het begin van de anesthesische procedure tot de transfert van de patiënt naar de PAZA of intensive care</u>		
		<u>Behoudens vitale noodtoestand zijn simultane anesthesieën verboden (d.w.z. het gelijktijdig onder anesthesie brengen van twee patiënten door één anesthesist-reanimator). De anesthesist-reanimator blijft continu aanwezig bij zijn patiënt. Indien de anesthesist-reanimator toch zijn patiënt tijdelijk verlaat conform de safety first regels versie 2019 sectie 4, 2.08, pt 1,2,3 en 4, duidt hij een bevoegde persoon aan, die de bewakingsplicht exclusief overneemt, met uitsluiting van elke andere activiteit. Deze bewaking valt onder de volledige verantwoordelijkheid van de behandelende anesthesist-reanimator.</u> <u>De anesthesist voldoet aan alle richtlijnen zoals beschreven in de recentste versie (2019) van de “Belgian standards for patient safety in anesthesia”.</u>	100%	(advies NRZV 8 mei 1982 en art. 51 van de Code van Geneeskundige Plichtenleer) “Belgian standards for patient safety in anesthesia” Code van de Medische deontologie

A Norm *Verduidelijkte norm	B Nuancering norm	C Bijkomende eis	D Streefwaarde / nulmeting	E Bronvermelding
		<u>De anesthesist is persoonlijk verantwoordelijk voor de organisatie, het beleid en toezicht gedurende het hele proces van de anesthesie, vanaf de voorbereiding tot het autonoom hervatten van de vitale functies (of kunstmatig verzekeren ervan met voldoende veiligheid indien hervatten niet binnen de normale tijd bij ontwaken mogelijk is).</u> <u>Simultane anesthesie (simultaan bewaken van een anesthesie of een diepe sedatie (cfr safety first 2019, sectie 4 pt 2.15) bij meer dan één patiënt) is verboden.</u> <u>De anesthesist mag tijdens een anesthesie de operatiezaal verlaten onder de volgende voorwaarden.</u> <u>• Aflossing door een andere anesthesist is aantoonbaar onmogelijk</u> <u>• De onderbreking van aanwezigheid is kort</u> <u>• De delegatie van de monitoring gebeurt aan een competent persoon die voldoet aan de vereisten zoals beschreven in de guidelines 2019 bij de minimale standaarden voor de assistentie bij anesthesie. Deze persoon verwittigt de anesthesist bij elke verandering</u>		

A Norm *Verduidelijkte norm	B Nuancering norm	C Bijkomende eis	D Streefwaarde / nulmeting	E Bronvermelding
		<u>van vitale functies en heeft geen enkele andere taak dan de monitoring van de patiënt</u> • <u>De alarmen zijn actief en adequaat ingesteld</u> • <u>De anesthesist blijft in het operatiekwartier in de onmiddellijke nabijheid van de operatiezaal, is continu bereikbaar en kan zich onmiddellijk terug naar de patiënt begeven</u> • <u>De anesthesist draagt de volledige aansprakelijkheid voor de monitoring en supervisie van de patiënt</u>		
<u>Norm Colla / spoed (24u) 30 APRIL 1999. - Ministerieel besluit tot vaststelling van de algemene criteria voor de erkenning van geneesheren-specialisten, stagemeesters en stagediensten</u> Onverminderd bovenvermelde criteria zal een onafgebroken periode van beschikbaarheid van de kandidaat ten hoogste 24 uren, inclusief de wachtbeurt, de pauzes en de dienstonderbrekingen, bedragen.				
Voor alle GSO is er na een shift van 24 u werken / wacht recuperatie voorzien.		Voor alle artsen is er na een shift van 24 u werken / wacht recuperatie voorzien.	Nulmeting	
<u>Norm: KB 15 december 1978</u> Bijlage 5, hoofdstuk X, het operatiekwartier De dagelijkse activiteiten worden verricht onder het toezicht van een verplegende, met name aangeduid				
*Er is in het patiëntendossier terug te vinden wie wat doet bij welke patiënt.	De namen van de artsen en de verpleegkundigen betrokken bij de			

A Norm *Verduidelijkte norm	B Nuancering norm	C Bijkomende eis	D Streefwaarde / nulmeting	E Bronvermelding
-----------------------------------	----------------------	---------------------	----------------------------------	---------------------

	ingreep van de patiënt, zijn in het patiëntendossier genoteerd.			
--	---	--	--	--

*Norm: KB 23 oktober 1964 II Inrichting en werking van elk soort van diensten kenletter C III Organisatorische normen 2°
De dienst moet, zonder onderbreking, kunnen beschikken over bevoegd personeel voor de operatiezaal en voor de sterilisatie.*

<u>*Buiten de openingsuren is er een wachtlijst voor een oproepbare wacht voor bevoegd personeel voorzien voor het operatiekwartier.</u>	<u>De omloopfunctie en instrumentist zijn aanwezig of oproepbaar binnen wachtdienst voor OK</u>	Er zijn bepalingen opgenomen in het reglement van inwendige orde binnen hoeveel tijd men aanwezig moet zijn in het OK.		
		Het patiënten transport van de afdeling naar het operatiekwartier gebeurt onder toezicht van een verpleegkundige bij gepremediceerde patiënten. Het patiënten transport binnen het operatiekwartier gebeurt onder verpleegkundig toezicht. Het patiënten transport van het operatiekwartier naar de afdeling gebeurt onder toezicht van een verpleegkundige. Als uitzondering op deze regel mag het transport gebeuren onder toezicht van een zorgkundige of logistiek medewerker indien de anesthesist die het ontslag bepaalt in de recovery, op basis van de klinische		

A Norm *Verduidelijkte norm	B Nuancering norm	C Bijkomende eis	D Streefwaarde / nulmeting	E Bronvermelding
		toestand van de patiënt en de aard van de ingreep en anesthesie dit formeel goedkeurt in samenspraak met de recovery verpleegkundige. Deze goedkeuring wordt in het patiëntendossier schriftelijk gevalideerd.		
		<u>Bij een patiënt die getransporteerd wordt van en naar OK zijn de bedsponden omhoog.</u> <u>De bedsponden zijn ook omhoog bij intern transport in OK.</u> <u>Er is aandacht voor normothermie van de patiënt.</u>		
<u>Norm:</u> KB 15 december 1978 Bijlage 5, hoofdstuk X, het operatiekwartier Voor het OK, met inbegrip van de ontwaakzaal, moet men een effectief van verplegend personeel voorzien a rato van de activiteiten en op basis van 3 verplegenden per operatiezaal die veertig uur per week gebruikt wordt. Per 12 verplegenden dient 1 hoofdverpleegster voorzien.				
	<u>Alle verpleegkundig personeel op OK heeft een bijkomende kwalificatie:</u> <u>nieuwe medewerkers worden ingeschoold aan de hand van een inscholingsplan</u> <u>men volgt dienstspecifieke permanente vorming</u>			

A Norm *Verduidelijkte norm	B Nuancering norm	C Bijkomende eis	D Streefwaarde / nulmeting	E Bronvermelding
	• <u>alle medewerkers die het mobiele radiografietoestel bedienen, hebben een externe opleiding radioprotectie</u>			
	<u>Voor elke operationele zaal is er minstens een omloopverpleegkundige.</u> <u>Daarnaast wordt er voorzien, afhankelijk van de noodzaak van de operatie in een assisterende en instrumenterende functie.</u> <u>De personeelsleden die deze functies opnemen, beschikken over de juiste kwalificaties.</u>			
<u>Norm:</u> KB 15 december 1978 Bijlage 5, hoofdstuk X, het operatiekwartier Men moet voldoende technisch, hulp- en onderhoudspersoneel voorzien. Hun aantal en bekwaamheid staan in verhouding met het aantal en de aard van de uitgevoerde heelkundige ingrepen.				
Een biotechniker staat ter beschikking van het operatiekwartier voor het onderhoud en de herstelling van apparatuur.				

A Norm *Verduidelijkte norm	B Nuancering norm	C Bijkomende eis	D Streefwaarde / nulmeting	E Bronvermelding
		Er is een permanentie (oproepbaar) van een specifiek opgeleide biotechnieker.		
	<u>Op recovery is er steeds minstens een verpleegkundige vanaf moment dat er een patiënt op recovery is</u> <u>Op recovery is er minstens één verpleegkundige voor elke groep van maximum drie patiënten in omstandigheden van normaal herstel van anesthesie</u> <u>De verpleegkundigen op recovery hebben een specifieke opleiding.</u> • <u>Inscholing</u> • <u>Dienstspectifieke permanente vorming</u>		100%	Advies NRZV/ D / 44-3 met betrekking tot de organisatorische normen binnen het operatiekwartier Safety first
<u>Norm: KB 15 december 1978</u> Bijlage 5, hoofdstuk X, het operatiekwartier Men moet voldoende technisch, hulp- en onderhoudspersoneel voorzien. Hun aantal en bekwaamheid staan in verhouding met het aantal en de aard van de uitgevoerde heekkundige ingrepen. <u>Norm KB 23 oktober 1964 tot bepaling van de normen die door de ziekenhuizen en hun diensten moeten worden nageleefd (BS 7-11-1964), II inrichting en werking van elk soort diensten, kenletter C</u> De specialist –c chirurg, belast met de leiding van de dienst zal, samen met de verantwoordelijke voor de verpleging, al de nodige voorzorgen nemen om besmettingen te vermijden.				
	Er is een procedure opgemaakt door de verantwoordelijke van het			HGR

A Norm *Verduidelijkte norm	B Nuancering norm	C Bijkomende eis	D Streefwaarde / nulmeting	E Bronvermelding
	onderhoud samen met de medisch en verpleegkundig verantwoordelijken van het operatiekwartier en het comité voor ziekenhuishygiëne over de reiniging en ontsmetting van het operatiekwartier.			WIP 2009 en CDC 1999
	Er zijn specifieke procedures aangepast aan de kiem voor de reiniging van de zaal door onderhoudspersoneel na een ingreep met gekende en specifieke kiemen.			
<u>Norm:</u> KB 15 december 1978 Bijlage 5, hoofdstuk X, het operatiekwartier Men moet voldoende technisch, hulp- en onderhoudspersoneel voorzien. Hun aantal en bekwaamheid staan in verhouding met het aantal en de aard van de uitgevoerde heelkundige ingrepen.				
Een biotechnieker staat ter beschikking van het operatiekwartier voor het onderhoud en de herstelling van apparatuur.				
		Er is een permanentie (oproepbaar) van een specifiek opgeleide biotechnieker.		

A Norm *Verduidelijkte norm	B Nuancering norm	C Bijkomende eis	D Streefwaarde / nulmeting	E Bronvermelding
-----------------------------------	----------------------	---------------------	----------------------------------	---------------------

		<u>Het periodiek onderhoud van de infrastructuur en alle apparatuur wordt geregistreerd.</u>		
		Het biotechnisch personeel op OK heeft een specifieke opleiding inzake de procedures die gelden in het operatiekwartier.		Advies NRZV
		Het onderhoudspersoneel op OK heeft een specifieke opleiding inzake de specifieke procedures die gelden in OK.		
		Het logistieke personeel dat wordt ingezet in het operatiekwartier heeft een duidelijke taakomschrijving.		
		Het logistieke personeel heeft een opleiding over de specifieke procedures die gelden in het operatiekwartier		

A Norm *Verduidelijkte norm	B Nuancering norm	C Bijkomende eis	D Streefwaarde / nulmeting	E Bronvermelding
-----------------------------------	----------------------	---------------------	----------------------------------	---------------------

Functionele aspecten

Norm: KB 15 december 1978

Bijlage 5, hoofdstuk X, het operatiekwartier

In een RIO, opgesteld in gemeen overleg tussen het diensthoofd en het comité voor ZHH worden volgende bepalingen opgenomen:

- a) *De voorwaarden voor de toegang tot de verschillende zones van het OK en dat zowel voor de arts, het personeel en de patiënten als voor het materiaal, zodat de regels van de hygiëne en de steriliteit optimaal worden nageleefd.*
- b) *De modaliteiten voor het vervoer van het materiaal en de verplaatsingen van de patiënten en van het personeel binnen het operatiekwartier*
- c) *Alle maatregelen die getroffen moeten worden om te beletten dat het vuil of niet steriel materiaal in aanraking zou komen met het reine of steriele materiaal.*
- d) *De reinigingstechnieken van het OK*
- e) *De maatregelen die moeten getroffen worden bij een eventuele besmetting van een lokaal van het OK*

In een Reglement Inwendige Orde (RIO), opgesteld in gemeen overleg tussen het diensthoofd en het comité voor ZHH worden volgende bepalingen opgenomen:

- a) De voorwaarden voor de toegang tot de verschillende zones van het OK en dat zowel voor de artsen, het personeel en de patiënten als voor het materiaal, zodat de regels van de hygiëne en de steriliteit optimaal worden nageleefd.

Het reglement is gekend door de betrokken medewerkers.

100%

Toegangsvoorschriften en kledingvoorschriften zijn evidence based uitgewerkt door het comité

Alle medewerkers dragen binnen het operatiekwartier specifieke operatiekledij (bestaande uit broek en hes met korte mouwen en met

100%

Theatre Shoes — A Link in the Common Pathway of Postoperative Wound Infection?

A Norm *Verduidelijkte norm	B Nuancering norm	C Bijkomende eis	D Streefwaarde / nulmeting	E Bronvermelding
	<u>voor ziekenhuishygiëne en worden nageleefd.</u>	<u>manchetten aan armen en enkels) en afwasbaar schoeisel.</u> <u>Alle medewerkers binnen het operatiekwartier dragen een haarkap / baardbescherming</u> <u>Alle medewerkers dragen een mond en neusmasker binnen de OK zaal vanaf het moment dat het steriele veld opengaat tot het ogenblik dat de wonde gesloten is.</u> <u>Het mondneusmasker wordt na elke operatie opnieuw vervangen.</u> Het gebruik van schoenhoesjes is niet toegestaan.		Rouin Amirfeyz, ¹ Andrew Tasker, ² Sami Ali, ³ Karen Bowker, ⁴ and Ashley Blom ⁵ Het schoeisel moet minstens afwasbaar zijn WIP richtlijn “ Preventie van postoperatieve wondinfecties”, revisie 2011 WIP richtlijn “Veilig werken in de operatiekamer”, revisie 2005
b) De modaliteiten voor het vervoer van het materiaal en de verplaatsingen van de patiënten en van het personeel binnen het operatiekwartier		Het aantal personen in de operatiezaal wordt beperkt tot de personen die betrokken zijn bij de ingreep.		
		Nodeloos betreden en verlaten van de zaal wordt vermeden teneinde luchtturbulentie te verminderen.		

A Norm *Verduidelijkte norm	B Nuancering norm	C Bijkomende eis	D Streefwaarde / nulmeting	E Bronvermelding
		Bij betreden van de reine en aseptische zones worden geen persoonlijke bezittingen (boekentas, eten, ...) binnengebracht.		
		<u>Om verstoring van de luchtflow te vermijden, dienen de toegangsdeuren van de operatiezalen gesloten te zijn.</u> <u>Bij nieuwbouw/ renovatie zijn het automatische schuifdeuren.</u> <u>Automatische deuren van de operatiezalen blijven maximaal 15 seconden openstaan.</u> <u>Vanaf het ogenblik dat de steriele pakketten geopend zijn, blijven de deuren gesloten en wordt het in- en uitlopen van de zaal zoveel mogelijk vermeden.</u>		Beheersplan Luchtbehandeling voor de Operatieafdeling, WIP, 2005
		De steriele pakketten worden zo kort mogelijk voor de aanvang van de ingreep geopend, en dit nadat de patiënt op tafel geïnstalleerd werd.		
c) Alle maatregelen die getroffen moeten worden om te beletten dat het vuil of niet steriel				

A Norm *Verduidelijkte norm	B Nuancering norm	C Bijkomende eis	D Streefwaarde / nulmeting	E Bronvermelding
materiaal in aanraking zou komen met het reine of steriele materiaal.				
d) De reinigingstechnieken van het OK				
e) De maatregelen die moeten getroffen worden bij een eventuele besmetting van een lokaal van het OK				
		Er is toezicht op de naleving van deze procedures. Daartoe wordt iemand verantwoordelijk gesteld.		
<u>Norm:</u> KB 15 december 1978 Bijlage 5, hoofdstuk X, het operatiekwartier Er dienen schikkingen getroffen opdat het operatieprogramma te gepaster tijd meegedeeld wordt aan alle personen die daarin geïnteresseerd zijn, de patiënten inbegrepen.				
Er dienen schikkingen getroffen opdat het operatieprogramma tijdig wordt meegedeeld aan alle personen die daarbij belang hebben, de patiënten inbegrepen.	De CSA is op de hoogte van de operatieplanning en heeft daarin inspraak. Ook de verpleegafdeling van de patiënt is op de hoogte van de operatieplanning. De patiënt weet wanneer zijn ingreep gepland staat.			

A Norm *Verduidelijkte norm	B Nuancering norm	C Bijkomende eis	D Streefwaarde / nulmeting	E Bronvermelding
-----------------------------------	----------------------	---------------------	----------------------------------	---------------------

Norm: KB 15 december 1978

Bijlage 5, hoofdstuk X, het operatiekwartier

Er dient een systeem uitgewerkt om te beletten dat vreemde voorwerpen in de operatiewonde zouden achterblijven.

*Enkel aangepaste (traceerbare) kompressen worden gebruikt.

Alle kompressen worden per soort geteld bij opening van het pak.

Alle gebruikte en niet gebruikte kompressen worden per soort geteld voor het sluiten van de wonde.

Alle instrumenten worden per soort geteld voor het sluiten van de wonde.

Alle aangegeven naalden worden geregistreerd.

Dit wordt gedocumenteerd in het operatieverslag / dossier.

Norm: KB 15 december 1978

Bijlage 5, hoofdstuk X, het operatiekwartier

Voor elke heelkundige ingreep dient een protocol te worden opgesteld Daarin dienen opgenomen: de operatietechniek, het verloop van de ingreep, de macroscopische vaststellingen en het type anesthesie. Dit protocol zal in het dossier van de zieke worden opgenomen.

--	--	--	--	--

A Norm *Verduidelijkte norm	B Nuancering norm	C Bijkomende eis	D Streefwaarde / nulmeting	E Bronvermelding
Na elke heelkundige ingreep wordt een operatieverslag opgesteld en in het patiëntendossier opgenomen. In het operatieverslag staan minimaal volgende zaken vermeld: ✓ De operatietechniek ✓ Het verloop van de ingreep ✓ De macroscopische vaststellingen ✓ Het type anesthesie				
		Voor de courante ingrepen is een procedure uitgewerkt. De procedure beschrijft ☐ de evidence based operatietechniek, ☐ de aard en doelstelling van de ingreep, ☐ het benodigde materiaal ☐ de vorm van anesthesie, ☐ de aandachtspunten inzake voorbereiding van de patiënt, ☐ positionering van de patient ☐ vereiste assisterende en instrumenterende functie(s)		
<i>Norm: KB 15 december 1978</i> <i>Bijlage 53, hoofdstuk X, het operatiekwartier</i>				

A Norm *Verduidelijkte norm	B Nuancering norm	C Bijkomende eis	D Streefwaarde / nulmeting	E Bronvermelding
-----------------------------------	----------------------	---------------------	----------------------------------	---------------------

Elk weggenomen weefsel, waarvoor bij macroscopisch onderzoek enige twijfel bestaat, wordt onderworpen aan een systematisch anatomo-pathologisch onderzoek. Daartoe zal het weefsel op een aangepaste wijze worden geconditioneerd en geïdentificeerd.

Elk weggenomen weefsel, waarvoor bij macroscopisch onderzoek enige twijfel bestaat, wordt onderworpen aan een systematisch anatomo-pathologisch onderzoek. Daartoe zal het weefsel op een aangepaste wijze worden geconditioneerd en geïdentificeerd.

*Stalen / ID patiënt vermelden

☐ Naam

☐ Geboortedatum

☐ Uniek nummer

☐ Datum / uur

☐ Type ingreep

☐ Type staal

☐ Soort weefsel en locatie van wegname

Het aantal stalen per patiënt wordt vermeld

Norm: KB 15 december 1978

Bijlage 5, hoofdstuk X, het operatiekwartier

De aanwezigheid van een anatoom-patholoog moet verzekerd zijn tijdens bepaalde ingrepen.

In het medisch reglement zijn bepalingen opgenomen over de beschikbaarheid van een anatomopatholoog.

A Norm *Verduidelijkte norm	B Nuancering norm	C Bijkomende eis	D Streefwaarde / nulmeting	E Bronvermelding
-----------------------------------	----------------------	---------------------	----------------------------------	---------------------

A Norm *Verduidelijkte norm	B Nuancering norm	C Bijkomende eis	D Streefwaarde / nulmeting	E Bronvermelding
-----------------------------------	----------------------	---------------------	----------------------------------	---------------------

Specifieke bijkomende eisen operatiekwartier				
Safe surgery procedure				
		<u>Er is een safe surgery procedure.</u> • <u>Een time out moment is beschreven in de procedure safe surgery.</u> • <u>Er is bepaald welke functie de verantwoordelijkheid draagt voor het correct invullen van de checklist</u>	100%	
		<u>Er wordt gebruik gemaakt van een safe surgery checklist voor elke electieve heerkundige patiënt.</u>	100%	WHO safe surgery checklist
		<u>Voor de inductie van anesthesie (minstens de verpleegkundige, de chirurg en de anesthesist)</u> 1. <u>Patiënt bevestigt ID, ingreep, plaats van de ingreep en heeft toestemming gegeven</u> 2. <u>Plaats van de ingreep is aangeduid</u> 3. <u>Anesthesiemateriaal, produkten en geneesmiddelen zijn gecheckt</u>	100%	

A Norm *Verduidelijkte norm	B Nuancering norm	C Bijkomende eis	D Streefwaarde / nulmeting	E Bronvermelding
		4. <u>Pulsoximeter is aangebracht bij de patiënt en functioneert</u> 5. <u>Gekende allergie / geen allergie is vermeld</u> 6. <u>Risico op intubatieproblemen of risico op aspiratie (ook vermelden wanneer niet)</u> <u>Zo ja dan is hulp en materiaal beschikbaar.</u> 7. <u>Risico op bloedverlies > 500 ml</u> <u>Zo ja, IV lijn en substitutie voorzien</u>		
		<u>Voor de incisie van de huid (minstens de chirurg, anesthesist en de verpleegkundige)</u> 8. <u>Alle teamleden hebben zich voorgesteld met naam en functie</u> 9. <u>De ID van de patiënt, de ingreep en de plaats van de ingreep wordt bevestigd</u> 10. <u>Het toedienen van AB profylaxe volgens de richtlijnen</u> 11. <u>De chirurg vermeldt potentiële chirurgische problemen (ongewone of kritische stappen)</u> 12. <u>De chirurg vermeldt hoe lang de ingreep zal duren</u>	100%	

A Norm *Verduidelijkte norm	B Nuancering norm	C Bijkomende eis	D Streefwaarde / nulmeting	E Bronvermelding
		13. <u>De chirurg vermeldt het te verwachten bloedverlies</u> 14. <u>De anesthesist vermeldt specifieke patiënt gerelateerde problemen</u> 15. <u>De verpleegkundige bevestigt de steriliteit van het materiaal (aan de hand van de resultaten van de indicatoren)</u> 16. <u>De verpleegkundige vermeldt problemen met de uitrusting of andere aandachtspunten</u> 17. <u>Het relevante beeldmateriaal is beschikbaar in de operatiezaal</u>		
		<u>Voor het verlaten van de operatiezaal (minstens chirurg, anesthesist en verpleegkundige)</u> 18. <u>De verpleegkundige bevestigt mondeling</u> o <u>De benaming van de uitgevoerde ingreep</u> o <u>Het tellen van de kompressen, naalden en instrumenten</u> o <u>Het etiketteren van de weefselstalen (luidop voorlezen van etiket en naam van de patiënt)</u> o <u>Problemen met de uitrusting die moeten worden nagekeken</u>	100%	

A Norm *Verduidelijkte norm	B Nuancering norm	C Bijkomende eis	D Streefwaarde / nulmeting	E Bronvermelding
-----------------------------------	----------------------	---------------------	----------------------------------	---------------------

		<u>19. De belangrijkste aandachtspunten bij het ontwaken en de postoperatieve behandeling zijn genoteerd.</u>		
		Er gebeurt procescontrole op het invullen van de safe surgery checklist door een aangestelde verantwoordelijke.	100%	
		<u>De ingevulde checklist maakt deel uit van het patiëntendossier. De lijst bevat de identificatie van de patiënt en is getekend of elektronisch gevalideerd.</u>	100%	

A Norm *Verduidelijkte norm	B Nuancering norm	C Bijkomende eis	D Streefwaarde / nulmeting	E Bronvermelding
-----------------------------------	----------------------	---------------------	----------------------------------	---------------------

Specifieke bijkomende eisen operatiekwartier				
Pre operatieve onderzoeken				
		<u>Er is een procedure opgesteld inzake de pre operatieve onderzoeken die de meest recente standaard daarrond volgt.</u> <u>De pre operatieve onderzoeken zijn beschikbaar in het patiëntendossier en worden beoordeeld voor de start van de ingreep.</u>		NICE Preoperative tests: The use of routine preoperative tests for elective surgery, 6/2003. Het preoperatief onderzoek, KCE-rapport 2004. Aanbevelingen betreffende de pre-anesthesie-evaluatie van de patiënt gezamenlijk opgesteld door BVAR en BSAR, Namur 1997
		<u>Een preoperatieve evaluatie van de patient, samen met het nazien van het dossier van de patiënt, is aanbevolen. Dit kan onmiddellijk preoperatief gebeuren, maar in bepaalde omstandigheden is het aanbevolen om enkele dagen preoperatief een consultatie met de patiënt te hebben, volgens de richtlijnen van en zoals meer in extenso beschreven in de safety first versie 2019, sectie 2, pt 2.04.</u>		

A Norm *Verduidelijkte norm	B Nuancering norm	C Bijkomende eis	D Streefwaarde / nulmeting	E Bronvermelding
-----------------------------------	----------------------	---------------------	----------------------------------	---------------------

Specifieke bijkomende eisen operatiekwartier				
Handover				
		Handovers (transfers van afdeling naar OK / transfer van recovery naar afdeling) gebeuren aan de hand van gestandaardiseerde communicatie. Er is daarvoor een procedure opgesteld die bepaalt welke gegevens wanneer door wie aan wie worden meegedeeld bij transfer. Minimale gegevens die overgedragen worden bij transfer van afdeling naar OK: • Identificatie patiënt • Geplande ingreep • Kant van ingreep indien van toepassing • Premedicatie • Allergieën		IHI Patient safety WHO guidelines SBAR Situation-Background-Assessment-Recommendation TOP

A Norm *Verduidelijkte norm	B Nuancering norm	C Bijkomende eis	D Streefwaarde / nulmeting	E Bronvermelding
-----------------------------------	----------------------	---------------------	----------------------------------	---------------------

		<u>Gedurende het verblijf op OK is het patiëntendossier raadpleegbaar.</u>		
		<u>Bij transfer van recovery naar de afdeling zijn minimaal volgende gegevens schriftelijk beschikbaar:</u> • <u>Uitgevoerde procedure</u> • <u>Verloop ingreep</u> • <u>Samenvatting van de reeds uitgevoerde zorgen</u> (wondzorg/medicatie/urinedebiet/etc.) • <u>Meest recente meting van vitale functies</u> (BD/P/T/AH/Pijn/saturatie) • <u>Toegediende medicatie</u> (inclusief intraveneuze medicatie) • <u>Eventuele labo-uitslagen</u> • <u>Informatie over wonde</u> (uitzicht, drain, vochtverlies, etc.) • <u>Medisch & verpleegkundig behandelplan</u> • <u>Pijnmanagement</u> • <u>Moment van verwijderen van transurethrale sondes</u> <u>Belangrijke aandachtspunten worden mondeling overlopen</u>		

A Norm *Verduidelijkte norm	B Nuancering norm	C Bijkomende eis	D Streefwaarde / nulmeting	E Bronvermelding
-----------------------------------	----------------------	---------------------	----------------------------------	---------------------

Specifieke bijkomende eisen operatiekwartier				
Medicatie				
		De ziekenhuisapotheker stelt voor de medicatie die gebruikt wordt in het operatiekwartier een procedure op over de stockage ervan, de medicatievoorschriften en het gebruik.		
		Er is een sluitend systeem voor het beheer van medicatie, in het bijzonder voor de narcotische analgetica.		

A Norm *Verduidelijkte norm	B Nuancering norm	C Bijkomende eis	D Streefwaarde / nulmeting	E Bronvermelding
-----------------------------------	----------------------	---------------------	----------------------------------	---------------------

		Er is geen vervallen medicatie op de dienst aanwezig.		
		Opgetrokken medicatie is gelabeld met: ☐ Naam van patiënt ☐ Naam van geneesmiddel ☐ Tijdstip van aanmaak ☐ Concentratie, dosis		

Specifieke bijkomende eisen operatiekwartier				
Chirurgische handontsmetting				
		Persoonlijke handhygiëne bestaat uit: Bij begin shift/na pauze/toiletbezoek/bij zichtbare bevuilding hygiënische handwassing met water en neutrale zeep. Gebruik van nagelreiniger enkel noodzakelijk indien zichtbare bevuilding.		HGR 8349

A Norm *Verduidelijkte norm	B Nuancering norm	C Bijkomende eis	D Streefwaarde / nulmeting	E Bronvermelding
-----------------------------------	----------------------	---------------------	----------------------------------	---------------------

		<u>Chirurgische handontsmetting gebeurt via rubbing met handalcohol voor elke heelkundige ingreep.</u> <u>Contacttijd wordt gerespecteerd in functie van het gebruikte product.</u> <u>Tussen ingrepen opnieuw rubben, tenzij er indicaties zijn voor het handen wassen met water en zeep (bij zichtbare bevuilding, na toiletbezoek, na het eten, na onderzoek en behandeling van patiënten, na het verlaten van het OK), dan eerst wassen van de handen en nadien rubben.</u>		
--	--	--	--	--

Bijlage

	Klasse 1 Operatieafdeling met operatiezalen	Klasse 2 Behandelaafdeling met behandelkamers	Klasse 3 Zelfstandige behandelkamer
Zone-indeling	3 zones De sluiszone: niet-kritische zone De reine zone: semi-kritische zone De aseptische zone: kritische zone	2 zones met in de ene ondersteunende en in de andere functies voor geneeskundige activiteit.	geen zones
Sas	Ja	neen	Neen

A Norm *Verduidelijkte norm	B Nuancering norm	C Bijkomende eis	D Streefwaarde / nulmeting	E Bronvermelding
-----------------------------------	----------------------	---------------------	----------------------------------	---------------------

rubruimte	behoort tot de reine zone & wordt voorzien in de onmiddellijke nabijheid van de operatiezaal of behandelkamer			
Luchtbehandeling	Specifieke luchtbehandeling	Geen specifieke luchtbehandeling	Geen specifieke luchtbehandeling	
Ventilatievoud	20 x	6 x <i>(daar mag geen anesthesie met anesthesiegassen worden gegeven)</i>	6 x <i>(daar mag geen anesthesie met anesthesiegassen worden gegeven)</i>	
Filtering lucht	Hepafilter	Hepafilter: (HGR: geen specifieke luchtbehandeling)	geen Hepafilter	
Structuur	afgesloten van het ziekenhuis	afgesloten van het ziekenhuis	niet afgesloten van het ziekenhuis	
Raam	In lokalen met luchtbehandeling mogen geen te openen ramen zijn.	n.v.t.	n.v.t.	
Recovery/Voorbereiding	Behoort tot de sluiszone/ niet kritische zone van de afdeling.	Niet noodzakelijk binnen de afdeling maar wel in de nabijheid. Mogelijkheid tot afzondering van besmette patiënten voorzien.	Geen recovery of voorbereiding vereist	